

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

Изх. № А- 208/21.12.2020 г.

**ДО
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

НА ВНИМАНИЕТО НА:

**КОМИСИЯТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА,
МЛАДЕЖТА И СПОРТА**

**Г-Н СЛАВЧО АТАНАСОВ,
НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ КЪМ КОМИСИЯТА
ПО ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА, МЛАДЕЖТА И
СПОРТА**

КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

**Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА,
НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ КЪМ КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ**

**НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ В 44-ТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ**

С Т А Н О В И Щ Е ОТ ФОНДАЦИЯ „АСОЦИАЦИЯ АНИМУС“

Относно:

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за
закрила на детето № 054-01-111/04.12.2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Фондация “Асоциация Анимус” работи в подкрепа на хора и по-специално на деца, преживели
насилие. От 1994 г. насам фондация “Асоциация Анимус” работи изключително в областта на

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

психотерапевтичната и социална работа с хора, преживели насилие. Фондация „Асоциация Анимус“ е една от най-разпознаваемите организации, които работят в областта на подкрепата на деца, преживели насилие. Годишно подкрепяме над 15 000 човека чрез няколко значими програми като Комплекс за социални услуги за деца и семейства, Кризисен център за пострадали от насилие „Света Петка“; Национална телефонна линия за пострадали от домашно насилие и детски център за застъпничество и подкрепа „Зона ЗаКрила“. Въз основа на този опит имаме ясен и задълбочен поглед върху начина на функциониране и прилагане на Закона за закрила на детето, опасностите и рисковете, пред които уязвими групи деца са изправени и взаимоотношенията между тези деца и техните семейства и държавата при прилагане на Закона за закрила на детето.

Ето защо, изразяваме следното становище във връзка с внесения на 4 декември 2020 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за закрила на детето от г-н Александър Сиди и група народни представители, с който се предлагат мащабни и широко обхватни промени в политиката на държавата по отношение на закрилата на детето.

На първо място изразяваме своята тревога, че законопроектът, който внася изменение и допълнение в толкова важна за обществото и държавата сфера, е предложен в отклонение от изискванията на чл. 26 ЗНА. Внесен е без предварително обществено обсъждане със заинтересованите страни, без възможност на гражданите за запознаване с неговото съдържание, каквото задължение вносителите имат по закон, като мотивите са изключително сбити, не съдържат никакъв аналитичен момент, а оценката за въздействие на законодателството е изключително оскъдна и не взема предвид редица последици, които приемането му би могло да има, като с лекота може да бъде пришита и към друг законопроект без да разглежда последиците по същество.

На следващо място, законопроектът има потенциал да засегне пряко и да накърни правата и законните интереси на децата в риск в България, тъй като в него има редица отклонения от международните договори, по които Република България е страна, изменя самата същност на държавната политика в областта на децата и показва явно непознаване на начина на функциониране на системата за закрила на детето.

Аргументите ни по същество са следните.

I. Нарушаване на международните договори, по които Република България е страна, включително Конвенцията за правата на детето¹ и гарантирането на най-добрия интерес на детето като водещ и най-важен принцип,

1. Подмяна на основни понятия чрез юридически неиздържани, непрецизни, хаотични формулировки, които биха могли да доведат до противоречиво и повратно тълкуване и са в нарушение с международното право

A) Най-добър интерес на детето

Със законопроекта и с подмяната на основни понятия в ЗЗД се нарушават международните стандарти в сферата на защита правата на детето, при които неговите права и интереси са с приоритет пред тези на възрастните, особено онези, които се грижат за него, тогава когато правата му влизат в конфликт с техните. Това ценностно разбиране е застъпено именно в понятието „най-добър интерес на детето“² (заложено в чл. чл. 9, 10, 18, 20, 21, 37, б. „в“, чл. 40, т. 2, б. „б“ и др. от Конвенцията за правата на детето). Този принцип е закрепен в българския Закон за закрила на детето, в чиито чл. 3, т. 3 е гарантирано именно осигуряване на най-добрия интерес на детето, дефиниран в § 1, т. 5 от ПЗР на ЗЗД. С § 2, т. 2 от законопроекта се предлага изменение именно на този международно въведен принцип, като чл. 3, т. 3 се превърне от „осигуряване на най-добрия интерес на детето“ на „осигуряване на правата и законните интереси на детето, неговите биологични родители, настойници, попечители, законни представители, при спазване на морала, традициите и добрите нрави в държавата“. Най-добрият интерес на детето като ценност е премахнат, за да се даде превес и поставянето на еднаква плоскост на правата и интересите на детето, **наред с правата и интересите на родителите, настойниците, попечителите и законните представители.**

Цялостната философия на понятията „най-добър интерес на детето“ и „дете в риск“ се изменят, като се вмъкват в тях неясни, мъгляви формулировки, които биха могли да доведат до превратно тълкуване и злоупотреби. Така се изменя § 1, т. 5 от ПЗР на ЗЗД, който закрепва нормативно понятието в съответствие с Конвенцията на правата на детето и се въвежда ново понятие, което най-напред

¹ Ратифицирана от Великото народно събрание на 11.04.1991г., обнародвана в ДВ, бр. 55 от 12.07.1991 г.

² В официалния превод е преведено понятието „висш интерес на детето“, но съдебната практика и законодателството придават еднаква тежест на двата термина.

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

разширява драстично дефиницията, като в него са включени на избиращелен принцип отделните права на детето, като отново се дава превес на правата на неговите родители, настойници и законни представители. Каталогът обаче не е прецизен и не е изчерпателен и в бъдеще има потенциал да създаде трудности в тълкуването, особено когато са налице хипотези, при които е възможен вътрешен конфликт или конкуренция на права на детето. Така например, в сегашната стройна уредба приоритет има правото на изразяване на мнение на детето, дефинирана като взимане предвид на „желанията и чувствата на детето“, физическите, психическите и емоционалните му потребности, възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето, опасността или вредата, която е причинена на детето или има опасност да бъде причинена, способността на родителите да се грижат за детето, последиците, които ще настъпят за него.

В сегашната нова дефиниция този списък е заменен с непрецизна формулировка, която бърка понятията „права“ с „принципи“, включва извършването на правни действия, свързани със защитата на детето, но тяхното място не е в тази дефиниция, а в самия закон като самостоятелни субективни права на детето в конкретни производства и пред конкретни органи, като отново в самото понятие са вплетени правата на родителите, настойниците и законните представители, като неясно защо е добавено накрая „съответстващи на възрастта му“. Поставя се въпросът, дали обемът от права на детето следва да се третира различно спрямо възрастта му и критерият какъв би бил тогава.

На следващо място, в предложената дефиниция неясно защо правото на живот в т. а) е изведено последно след благосъстоянието на детето, но пък при взимане предвид на определяне на мерките в проекта е посочено, че „при преценяване на риска, не следва да се вземат предвид временното финансово състояние и жизнен стандарт на биологичното семейство“. Ето пример за конфликт, при който не е ясно как благосъстоянието на детето като ценност се съотнася в законовото посочване да не се взема предвид финансовото състояние и жизнен стандарт. Поставя се например въпросът, какво се случва с деца, живеещи в крайна бедност и мизерия, мръсотия, тънещи в нищета, нямащи условия дори за лична хигиена, всичко това поради липса на финанси на семейството. Как в подобни хипотези тези две положения се съвместяват? На този и други практически въпроси, проектът не дава отговор.

Б) Дете в риск

По сходен начин е изменено и понятието „дете в риск“. Така вече ялната и изчерпателна дефиниция в сегашната редакция на буква б) „което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

или всякакво друго нехуманно или унизително отношение или наказание в или извън семейството му“ ще бъде заменена с „което е жертва на злоупотреба със свободата му, изразяваща се в принуда и въвличане към антимоални, антисоциални и противозаконни действия и поведение експлоатация на физически или интелектуален труд, извън регламентирания в българското законодателство; нехуманно и нечовешко отношение, свързани с прояви на физическа агресия, **при взимане на предвид на нуждите на възрастта му**“. Наред с непрецизния език, пълен с правописни и граматически грешки, тази подмяна на дефиницията на практика узаконява боя над деца, така както той следва да се съобрази с нуждите на възрастта на детето. Не е ясно какво се влага в понятието „антисоциални“. Законопроектът изобилства от понятия непознати досега на българската правна система, което е изключително опасно, особено когато касае деца.

Дете в риск вече няма да бъде дете, за което „съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие“ (сегашна буква в). А ще бъде дете, „за което би могло да се направи основателно и писмено обосновано предположение, че съществува посегателство върху неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие“. Формата на обосноваване на предположението (писмена) не може да е условие за наличие на определени факти (опасността от увреждане). Подобно примесване на понятието, бъркането на „форма“ със „съдържание“ е изключително непрецизно от правна гледна точка и ще доведе до редица проблеми. В многогодишната ни практика по поддържане на горещата телефонна линия за насилие над деца, самите деца, единият от родителите (най-често тяхната майка), роднина, съсед или друг близък подават устен сигнал за насилие над дете, за дете, живеещо в крайна бедност, принудено да проси, проституира и т.н. Случвало се е и съученик на детето да подаде сигнал. Често тези лица изпитват страх да подадат сигнал и не са склонни да си навлекат агресията на насилника. Изискването за писмена форма е не просто неиздържано от правна гледна точка, но и ще доведе до редица прикрити случаи и „врзване на ръцете на институциите“. Същото е съображението и за изискване за форма в друга разпоредба, а именно предложението § 6, с който подаването на сигнал към дирекция „Социално подпомагане“ ще става с *писмена декларация, подписана от лицето за истинността на посочените от него факти и обстоятелства и във връзка с отговорността по чл. 313 НПК*. Така на практика се насажда страх в лицата, подаващи сигнали, защото фактите, които те твърдят подлежат на последваща проверка, но идеята на един сигнал е именно да се установи дали са налице съмненията, които са предизвикали сигнала. Припомняме делото пред ЕСПЧ, по което България е осъдена „Маринова и други срещу България“ (№ 33502/07, 30599/10, 8241/11 и 61863/11)

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

от 12 юли 2016 г., в което се посочва, че подаването на сигнал само по себе си не е достатъчно за търсене на отговорност на лицето, подало сигнал, ако той се окаже несъстоятелен и целта на проверката е именно установяване на твърдените факти. Обратното би имало „смразяващ ефект“ и би демотивирало жалбоподателите да реагират, като последващи санкции спрямо тях са недопустими, само въз основа на подадения сигнал.

В) Неясни предложения без обосновка и мотиви и без ясна цел, с които ще се накърнят правата на децата

Флагрантните и бланкетни мотиви, без какъвто и да е анализ или обосновка по същество по отношение на коректните предложения не посочват например защо се премахва чл. 5, ал. 1 ЗЗД, според която „специална закрила се осигурява на дете в риск“. Лишаването на специална закрила на дете в риск има потенциал да накърни сериозно правата на детето, без да е ясно защо е налице подобно предложение.

По-нататък не е ясно защо задължението за „осигуряване развитието на дете с изявени дарби“ да се подмени с „насърчаване“. Не е ясно под каква форма следва да бъде това насърчаване и с какво се изчерпва.

Не е ясно какво се включва в дефиницията „общоприетия морал“ в предложението § 7, т. 3 от проекта. Това важи и са редица други термини, направени в предложението („антисоциален“, „антиморален“).

Г) Подмяна на самите принципи, по които действа законът, които ще създадат възможност за повратно тълкуване

Един закон не следва да бъде изменян просто „на парче“ и то без съгласуване с правителството и институциите, които го прилагат, включително заинтересованите страни. Произволната намеса в принципната философия на закона, с последващи произволни, отделни промени, без цялостен поглед и без задълбочен анализ, особено в сферата на правата на детето, е абсолютно недопустим. Така наред с горните промени се предлага основният принцип за отглеждане на детето в семейна среда (чл. 3, т. 3 ЗЗД), да се измени и да е „с предимство в биологичната и родствена семейна среда“. Макар на пръв поглед да личи благочестива цел на промяната, тя не държи сметка, че най-често именно биологичната

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

и родствената среда е тази, която вреди на детето. Според смисъла на закона държавата следва да се намеси тогава, когато в биологичната и родствена среда на детето, от страна на неговите биологични родители, други роднини, настойници или законни представители има системни злоупотреби, които в някои случаи включват изнасилвания, побой, извращения, гавра с детето, принуждаване към просия. За държавата и властите понякога е изключително трудно да бъде изведено детето от една подобна токсична и вредна среда и да бъдат доказани злоупотребите с детето, защото те се извършват именно от най-близките му, на което то вярва и обича. Детето често развива чувство за вина и за малоценност, не може да формулира случилото му се, като упражнения над него тормоз е трудно доказуем. Именно тук идва ролята на държавата, която винаги следва да се ръководи от най-добрия интерес на детето и да вземе всички адекватни мерки, за да защити детето и да направи най-доброто за него. Нещо повече, в проекта е дадено предимство на биологичните родители, но законът признава правната, а не биологичната връзка, като тази уредба е обект на Семейния кодекс. Изложените формулировки са непрецизни и в бъдеще се доведат до редица противоречия за обхвата на понятието „биологично семейство“ и „биологична среда“ и „родствена среда“. Вместо да постига посочената в мотивите цел да „се въведе ясно определение на „заинтересовани лица“ и да се регламентира участието им в производствата по налагане на мерките по закона“, проектът прави точно обратното и включва понятия, които разводняват и неясно въвеждат кръга от заинтересовани лица.

2. Необосновано даване на превес на права на родителите и законните представители на детето, настойници и т.н., дори когато са в конфликт с правата на детето, третирайки детето като „обект“, а не като „субект“

Като принцип е заложено „задължително участие на родителите и законните представители във всички производства по закона, лично или чрез упълномощен представител, както и особен представител на детето от момента на раждането му“. Участието на родителите и техните права и сега са гарантирани в Семейния кодекс, Закона за социалните услуги, Закона за семейните помощи за деца и Закона за лицата и семейството. Промените не правят никаква връзка с останалото законодателство, а напротив – създават предпоставки в някои хипотези държавата да е възпрепятствана да помогне реално на дете, срещу което има тежки физически или други посегателства.

Много често родителите липсват от живота на детето, то е изоставено от тях, има редица случаи на незаинтересовани родители, неграмотни, неоткриваеми на административния си адрес, нежелаещи

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

или не търсещи контакт с детето, заминали в чужбина и т.н. Въвеждането на подобен **принцип** ще доведе до практическо блокиране на възможност за помощ на детето в редица случаи, включително, когато детето е непотърсено от своите родители, изоставено е от тях без писмен документ и за него се търси шанс за по-добър живот.

По-нататък, приоритет в дефиницията, която замества „най-добрия интерес на детето“ се дава и на законните представители на детето. Децата в институции са представлявани и за тях полагат грижи например, директорите на домове за деца, които именно са техни законни представители. Често злоупотребите в тези домове се извършват или прикриват от законните представители, които са директорите³. Слагането на една плоскост на правата на детето с тези на законните представители отнема „приоритета“, който трябва да има изключително най-добрият интерес на детето. Той е с предимство именно пред правата на всички останали участници в процеса по отглеждане на едно дете. Ако той не беше застрашен, намесата на държавата не би била необходима. Още по-притеснително е, че всички тези права следва да се тълкуват в контекста на „спазване на морала, **традициите** и добрите нрави в държавата“. Тези понятия са толкова разтегливи и опасни, че подлежат на изключително широко тълкуване, което с лекота може да бъде в ущърб на детето. В България съществуват традиции, свързани с ранни бракове на деца, именно провокирани от специфичен малцинствен морал в дадени общности. В законодателството използването на „морал“ и „добри нрави“ винаги следва да се прилага изключително внимателно от законодателя, защото в тези понятия различните хора и институции влагат различен смисъл. Няма легална дефиниция на понятието „морала, **традициите** и добрите нрави в държавата“. Затова и е недопустимо извеждането на „моралните, личностни и социални качества“ като предимство на едно лице, защото те могат да бъдат в изключително широк диапазон. Тези недостатъци са относими и към предложенията в § 3, § 7, т. 2, §8, § 15, § 20.

3. Третиране на детето като „обект“, а не като „субект“

Идеята за „завещаване“ на детето в случай на смърт, но също така в хипотезите на болест, инвалидност **или друга невъзможност да упражняват родителските си права и задължения** на родителите, макар и художествено екстравагантна, заимствана вероятно от филмовия жанр, не означава, че непременно ще доведе до добри резултати. Така например, подобна възможност е в

³ Вж. напр. делото, по което България е осъдена от ЕСПЧ, „А. И ДРУГИ срещу БЪЛГАРИЯ“, № 51776/08/ от 29 ноември 2011 г.

състояние да доведе до засилване на трафика на хора, особено предвид хипотезата, при която декларацията е възможна при „**друга невъзможност да упражняват родителските права и задължения**“. Така особено рискови групи, неграмотни и изпаднали в крайна бедност могат да бъдат склонявани лесно да подпишат подобна декларация и да „преотстъпят“ децата си на трети лица без контрол от страна на държавата. Подобни предложения са изключително опасни. Те третират детето като обикновена вещ, с която родителят да може да се разпорежда по свое усмотрение и дори не касаят единствено случаите на смърт на родителя и узаконяването на подобна фигура в българското право е в състояние да доведе до редица злоупотреби с деца, особено в рискови групи.

II. Пресичане на възможността да се окаже помощ от страна на трети лица, въвеждане на противоконституционни санкции, насочени към „демонизиране“ на неправителствения сектор, който работи с деца

1. Премахване на възможността за доброволчество

Законопроектът премахва възможността за „насърчаване на доброволното участие в дейностите по закрилата на детето“. Не е ясно защо това е предложено. Обръщаме внимание като организация с повече от 26 годишен опит, че без доброволчество и помощ от гражданите и гражданския сектор, държавата просто няма капацитета да помага и да обслужва всички деца, останали без грижа. Подобно премахване показва тотална липса на разбиране на работата на терен и тенденциите в световен план за насърчаване на доброволството и взаимопомощта в общността.

2. Предложението за отнемане на лиценз на доставчици на социални услуги или за други санкции като принцип и то само за започнато производство, е противоконституционно

Направеното предложение в § 2, т. 16 предвижда „*налагането или прилагането на мерките за налагане на санкции – дисциплинарни и финансови на виновните длъжностни лица, както и временно спиране на действието лиценз или отнемане на лиценз на неправителствените организации – доставчици на социални услуги, при възбуждане на процедура или процес пред съда за извършени нарушения, свързани с правата на децата, техните законни представители или действащото*

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

законодателство.“ Освен юридически и граматически непрецизна, формулировката предвижда отговорност не при установено нарушение, а единствено при повдигнато обвинение или започнала дори процедура по установяване. Основният принцип в правото за законоустановеност на наказанията само при доказано извършване на нарушение тук не е спазен. Със законопроекта се продължава дългата линия на внушения чрез предходни предложения на вносителите, че доставчиците на социални услуги, вместо да помагат, всъщност са опасност за децата. Подобни твърдения, макар популистки удобни, имат за резултат и своя жертва всъщност самите деца. Доставчиците на социални услуги често са онези, които спасяват живота на децата, грижат се за тях, когато никой друг не иска да се грижи и им помагат, за да се превърнат в пълноценни личности. И разбира се, когато е налице злоупотреба или нарушение, следва да има санкция. Но отнемането на лиценза не може да е принцип и то само при започнало производство, без доказване и установяване на истината, като подобна формулировка е противоконституционна.

III. Предвиждане на редица процедури изменения, показващи непознаване на системата на закрила на детето

Проектът изобилства от предложения, свързани с промяна на компетентността на съда (§13), предложения свързани със съкращаване на срокове на три дни за разглеждане от съд (§ 17), както и редица предложения свързани с регистъра към Агенцията за качество на социалните услуги (§ 23). Всички тези предложения обаче, не са докрай обмислени. Така например, макар да е изключително полезно срокът по чл. 27, ал. 2 да се замени от „едномесечен“ в „тридневен“ подобно съкращаване няма да може да бъде спазено от съдилищата на практика. Регистърът на доставчиците на социални услуги касае именно самите социални услуги, като данни са отделните организации има в Търговския регистър. Дублирането на информация, освен да създаде допълнителна административна тежест, не би имало друг ефект, защото посочената информация е публична така или иначе, като същевременно публикуването на информация за съдимостта на физическите лица, изпълняващи ръководни, трудови и изпълнителни функции „за“ и „от името“ на лицензирания доставчик, не държат сметка за правилата, разписани в Закона за защита на личните данни. Отново, макар да са налице привидно добри намерения, проектът не е изпитан и юридически издържан.

Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

Address: 1000 Sofia, Bulgaria
85, Ekzarh Yossif St.
Tel./Fax: (+3592) 983 5205 983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

В заключение въз основа на всичко изложено, молим изцяло да отхвърлите поредния опит за цялостна, груба, несъобразена с международното право и останалото законодателство реформа в сферата на закрила на детето, внесена „набързо“ преди коледните празници, в края на година, в която законодателството в сферата на правата на децата беше многократно дебатирано, изменяно, беше заведено дело пред Конституционния съд досежно Закона за социалните услуги и в момента тежат обществени консултации, свързани с подзаконовата уредба, която има пряка връзка и към засегнатите в проекта въпроси. Подобни недообмислени проекти не само влошават цялостната обществена среда, свързана със закрилата на детето, но липсата на диалог, анализ, консултация с компетентните институции, които действително работят с деца, непознаване на самата среда и опитите за „демонизиране“ за пореден път на неправителствения сектор, имат за жертва в крайна сметка именно децата, които следва да са в центъра на тази грижа и не бива да се превръщат в инструмент за прокарване на популистки цели.

С уважение,

/Надежда Стойчева/

Директор,
фондация "Асоциация Анимус"